

Силабус курсу

Методика викладання психолого-педагогічних дисциплін

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: 3 Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.пед.н., доц. **Шафранський Володимир Васильович**

Контактна інформація

V_Shafran@ukr.net, +380984476425

Опис дисципліни

Дисципліна «Методика викладання психолого-педагогічних дисциплін» в системі підготовки сучасних фахівців займає важливе місце серед внавчальних дисциплін, її вивчення потребує особливої уваги та зусиль. Завдання курсу полягає в глибокому засвоєнні студентами теоретичного матеріалу та виробленні практичних навичок щодо опанування змісту дисципліни, формування у майбутніх психологів уявлення та розуміння сутності основних дефініцій дисципліни, застосовування набутих знань при розв'язанні професійних завдань, проєктування цілей власної професійної діяльності, розробки програми їх досягнення; вироблення у студентів необхідних особистісно-професійних якостей, що впливають на розвиток організації власної професійної діяльності на засадах основ загальної педагогіки, а також набуття практичних навичок щодо розробки і здійснення програми самовдосконалення, самоосвіти.

Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей професійного орієнтування в галузі освітніх наук.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
7 / 5	1. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку.	Володіти базовими знаннями, знати термінологію дисципліни, вміти пояснювати базові концепції, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ, характеризувати певні явища	Тести, питання

8 / 5	2. Предмет, завдання, суть і зміст методики викладання психолого-педагогічних дисциплін у вищій школі.	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних технологій; вміти проводити аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності; бути здатним розвивати власні задатки, які необхідні для професійної діяльності; бути здатним реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	Кейси, Ділові ігри, вправи
8 / 5	3. Лекція як форма навчання у вищому навчальному закладі.	Знати сутність понять «дидактика», «зміст освіти» розуміти основні дидактичні категорії: освітній процес, навчання, освіта, викладання, учіння, зміст освіти, методи, форми організації, засоби, результати навчання; усвідомлювати взаємозв'язок дидактики і окремих методик; виокремлювати структурні компоненти процесу навчання: цільовий, стимулюючо-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольовано-регулюючий, оцінювально-результативний, емоційно-вольовий, ресурсний.	Кейси, вправи
8 / 5	4. Методика проведення семінарських, практичних, лабораторних занять.	Знати різні підходи до класифікації методів навчання; забезпечувати можливості розвитку та формування особистості з урахуванням різних умов проведення занять, факультативів, спецкурсів як форм організування навчання, самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів; вміти застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі навчання в умовах Нової української школи	Задачі, тести, вправи, ділові ігри
7 / 5	5. Інтерактивні методи навчання. Самостійна робота студентів.	Вміти визначати компоненти, функції і види контролю, методи і форми контролю успішності учнів; оцінювати результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів; знати особливості системи контролю знань, умінь, навичок учнів у середніх школах країн, мова яких вивчається.	Кейси, вправи
8 / 5	6. Методика оцінювання, контролю знань та індивідуальної роботи із студентами.	Розуміти суть основних принципів і стандартів професійної діяльності психолога; вміти реалізовувати етичні принципи і стандарти професійної діяльності на практиці. Мати здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; здійснювати орієнтування виховного процесу в умовах Нової української школи.	Задачі, тести, вправи, ділові ігри

Літературні джерела

1. Виноградова В.Є., В.І. Юрченко Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти. Київ: Каравела, 2018. 308 с.
 2. Вища освіта і наука: науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. / заг. ред. І. І. Тіщенко. Київ: [б. в.], 2018. № 4/5 (квітень-травень). 116 с.
 3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
 4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
 5. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.
 6. Методика викладання психології: навчально-методичний посібник / Романовський О. Г., Резнік С. М. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 51 с.
 7. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
 8. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Харків: Стильна типографія, 2018. 283 с.
 9. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.
 10. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
 11. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
 12. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків: НФаУ, 2019. 248 с.
 13. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
 14. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць / Ред. кол.: Н.В. Гузій. Вип. 31 (41). Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. С. 76-79.
 15. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання / І.О. Казак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
 16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
 17. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2018. 280 с.
 18. Шафранський В.В. Предиктори розвитку творчих спроможностей майбутніх фахівців. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія*. Харків. 2021. Вип. 64. С. 147-157.
 19. Шафранський В.В., Колісник М.І. Тренінг розвитку невербальної креативності. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія*. Харків. 2022. Вип. 66. С. 376-388.
 20. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.
 21. Diallo, I., & Maizonniaux, C. Policies and pedagogies for students of diverse backgrounds. *International Journal of Pedagogies and Learning*. 2017. 11(3). P. 201-210.
 22. Jelena Cingel Bodinet. Pedagogies of the futures: Shifting the educational paradigms. *European Journal of Futures Research*. 2016. Volume 4. Article number: 21.
- Інтернет ресурси:**
23. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт. URL: <https://dnpb.gov.ua>
 24. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

25. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
26. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: www.mon.gov.ua
27. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт. URL: <https://binpo.com.ua>
28. Петренко С. В. Активні форми навчання у вищій школі: актуалізація інноваційного досвіду США. *Інноватика у вихованні*. 2017. Вип. 5. С. 161-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_5_19
29. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. І. О. Казак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 2 теми - 2 оцінки). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 5 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання тесту, а саме: 10 тестових питань, в системі дистанційного навчання Moodle. 10 тестових завдань, кожне з яких має 10 балів.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (10 занять, 4 тем - 4 оцінки). 2. Модульний контроль 2 проводиться на 10 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання тестового завдання, а саме: 20 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і виконується в системі дистанційного навчання Moodle.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, методики підготовки та проведення лекції	Самостійна робота з дисципліни складається із двох частин і виконується самостійно кожним студентом. I частина: Розробка Інтелект-карти лекції (до 30 б.) та складання робочої програми навчальної дисципліни (до 50 б.) (загальна максимальна кількість балів - 80). II частина: Написання доповіді на запропоновану тему (максимальна кількість балів - 20).	30 тестів по 2 бали 2 теоретичні запитання по 20 балів

Поточне опитування

90-100 балів - у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з методики викладання, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко і всебічно розкриває зміст

теоретичних питань (особливості побудови лекції, семінару, тренінгу, інтерактивні методи навчання, методика оцінювання).

75-89 балів - достатньо повно володіє матеріалом, але під час викладу окремих тем (наприклад, організація мікрОВикладання чи методичне забезпечення занять) бракує глибини аналізу та аргументованості; допускаються окремі несуттєві неточності.

65-74 бали - в цілому володіє матеріалом, викладає його основний зміст (наприклад, класифікацію видів лекцій чи особливості семінарських занять), але без глибокого аналізу та аргументованості; допускає суттєві неточності.

60-64 бали - володіє матеріалом неповно, викладає його фрагментарно, без належного обґрунтування та аргументації; не розкриває належним чином зміст теоретичних питань з методики викладання.

1-59 балів - не володіє матеріалом, не розкриває зміст основних теоретико-методичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне балів, отриманих під час занять у межах тем, а також результатів підсумкової письмової роботи, що охоплює весь зміст модуля.

Тренінг

90-100 балів - у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано застосовує його під час виконання завдань тренінгу (наприклад, моделювання лекції, презентація інтелект-карти), виявляє високий рівень педагогічної творчості та інноваційний підхід.

75-89 балів - достатньо володіє матеріалом, але при виконанні окремих завдань (наприклад, структурування семінару чи добір інтерактивних методів) бракує глибини аналізу та аргументованості; допускаються несуттєві помилки; в цілому демонструє творчий підхід.

65-74 бали - в цілому володіє матеріалом та застосовує його при виконанні завдань тренінгу (наприклад, створення фрагменту робочої програми), але без глибокого аналізу та аргументованості; допускає суттєві неточності.

60-64 бали - володіє матеріалом неповно, застосовує його фрагментарно, без аргументованості й обґрунтування; не виявляє творчого підходу.

1-59 балів - не володіє матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у групових чи колективних завданнях.

Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне балів, отриманих за виконані завдання під час тренінгу.

Самостійна робота

90-100 балів - зміст самостійної роботи (розробка інтелект-карти, складання робочої програми, написання доповіді) повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи дослідження, свідчить про високий рівень володіння методикою викладання та креативність.

75-89 балів - робота в основному відповідає вимогам, допускаються несуттєві недоліки у змісті чи структурі, але загалом свідчить про належний рівень засвоєння дисципліни та здатність до методичної творчості.

60-74 бали - завдання виконані на недостатньому рівні; матеріали поверхові, слабо обґрунтовані; свідчать про недостатній рівень засвоєння методики викладання.

1-59 балів - завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; наявні грубі помилки, що свідчать про низький рівень опанування дисципліни; творчий підхід не виявлений.

Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне балів за всі види самостійної роботи.

Модульна робота, екзамен

Екзамен є підсумковим видом контролю та передбачає комплексну перевірку засвоєння теоретико-методичного і практичного матеріалу. Загальна кількість балів - 100.

Структура екзаменаційного білета:

Тести (30 завдань з методики викладання психолого-педагогічних дисциплін).

1 правильна відповідь = 1 бал.

Максимально - 30 балів.

Практичне завдання (методичний кейс)

Розробка та презентація фрагмента лекції/семінару з використанням сучасних дидактичних технологій.

Оцінювання:

20-30 балів - повне володіння матеріалом, логічна та аргументована побудова заняття, правильний добір методів і засобів навчання;

10-19 балів - завдання виконане частково, наявні методичні неточності, поверхове обґрунтування;

1-9 балів - завдання розкрито фрагментарно, відсутня цілісність і логіка.

Теоретичні (проблемні) питання (2 питання по 20 балів).

15-20 балів - повне володіння матеріалом, самостійне та аргументоване розкриття питань, глибокий аналіз методичних проблем;

1-14 балів - неповне володіння матеріалом, відповідь поверхова, без належної аргументації, наявні суттєві неточності.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом